

1995-2015

Hogei urteko bizitzaren pintzelkadak

Mikelazulo Kultur Elkarte

Kaixo lagunak:

Ekainaren 9an 20 urte bete nituen. Zuen artean bizi naiz. Beheko kaleko 4. zenbakian, eskailerak jaitsi eta sartuko zarete nire etxean, Mikelazulon.

Ateak denontzat irekiak daude, Iñaki "Rizos" zenaren laguntzarekin jantzi nintzen. Han barruan milaka gauza eder egin ditugu. Egunero harremaren eta hitzaren gune zaindua izan da. Solastu elkarrekin, barre egin, pianoa jo, gitarraz lagundu, kontrabaxuz sakondu, kriskitinez alaitu, aldamenean margotu, besteak dantzatu... ametsak elkarrekin diseinatu eta egiten saiatu. Hitz batez, norberekeria agoniko-telebisibo-paralizatzaileari aurre egiteko bitaminak eskaintzen.

Gure egoitzan egiten ziren emanaldietan, batzuetan, leporaino beteta egoten zen, beste batzuetan talde txikia biltzen ginen. Baina beti emankizun xume eta bikainak osatu nahian. Artista asko pasa dira handik. Ospetsuak dira batzuk, eta maite naute. Baina gure kuttunenak izan dira lehen pausoa ematera ausartu direnak: poema bat egin, musika bat jo, antzerki bat antzeztu, pinturak egin... hori egiteko adorea izan dutenak, eta egindakoa besteen aurrean aurkezteko ausardia izan dutenak. Adorea, ausardia eta edertasunerako borondatea, hasi berria izanda, hori txalotu dugu lehen-lehenik bihotzez. Sormenerako altzo gozoa izan da Mikela.

Baina milaka dira emozioz kargatutako esperientzia xumeak. Ikusi dut huskeria zirudien baina gogoz egindako gauzatxo batetik nolatan garatu diren egitasmo sendoak. Ikusten dut oraintxe bertan, Mikela sortu berria zela, Iker Otxoa orduko bulegotxoan lurrean marrazki batzuk egiten. 20

urtetan etenik gabe, nire paretetan zintzilikatu zirenen lehen margo-erakusketak. Nire espazioa, nire paretan bihurtu zen pintore artista hasi berrien erakustoki gozoa. Edo gazte ero poeta haiek, *Momodigidopos* izeneko aldizkaria. Hizkera berrien arragoa ere bihurtu ninduten. Eta hara! Aldizkari horrekin hasi zen Alfonso Sastrerenganaino eramango gintuen bidea. Eta nola ahaztuko dut urte hura, kuadrila handi xamar bat sexualitateaz solasean hasi ginenekoa! Hura egarria elkarri kontatzeko esperientziak eta gogoetak, sufrimenduak eta ametsak... Talde txikiagoak osatu genituen, astero edo bi astean behin solasean, hilabetetan, zertan? Aske, inposizioz eta beldurrik gabe nahi genuen sexualitatearen aurkikuntzaren bila. Oi! Zein ederra zen nire altzoan babestea Inaxitok antolaturiko "Urrezko Zubia": "Bizitzak zama bazaizu, lagundu nazakezu. Zatoz urrezko zubira". Bihotzean sartua dut Cristina Dong ginearra alai-

Joseangel Irigarai, Aizpea Otaeg, Lander Garro, Zigor Garro, Olatz Mixelena, Arantxa Gurmendi, Ainhoa Redondo, Allende Arnaiz, Alvaro Moral, Amagola Zelaizeta, Ander Fernandez, Arantxa Janena, Arantxa Vicedo, Begoña Abad, Edna Dosi, Eider Rodriguez, Erika Pereda, Eva Sastre, Fabiana (Argentina), Fa-Gotzon Barandaran, Harkaitz Kano, Bengoetxea, Esti Parada, Ibai Mari-Marfil, Pavlov (Ukraina), Joe Oke (Ganako), Gonzalez, Idoia Beratarbide, Idoia Hernandez, Igin, Igor Estankona, Ornate Rodriguez, Oxier Sacorin Cella, Iker Garai, Borja Freire, Beatriz Maria de Bernardo, Junkal, Iker Zaldua, Imand Imand Epelde, Iris, Isa Marin, Itxaso Kruz, Itxalde, Itziar Bandres, Gorka, Itziar Rozas, Jose Luis Beñat Irasuegi, Laura Irasuegi, Joxean Izquierdo, Romero, Itziar Ziga, Alocña, Ainara Gurrutxaga, Joxanton Artze, Jon Galdos, Jon Geredaga, Jon seba Barriola, Julen Etxegarai, Unai Bellamy, Juan Antonio Urbeltz, Toni Strubell, Kepa Olatz, Karmen Uribe, Koldo Izaguirre, Ainara Lasa, Karmele Kruz, Koldo Agirre, Laia Varela, Laura Landi, Laura Vara, Li (Hegoafrika), Leire Ibaruren, Loinaz Olano, Mainer Fernandez, Maite Gurrumandi Etxeberria Joan Sola, Jokin Sanchez, Mikel Martin, Mikel Perurena, Mikel Lasa, Amaia Sabin, Arana, Antxon Valverde, Joxeaustin Zamo-Instorza, Joxerra Gartzia, Xabier Aierdi, Koro, tziku Perurena, Mikel Ugarte, Jourdina Otxoa, Miren Alcala, Maria Alonso, Olatz , Joxin Arre-xanti Aitxu, Pello Zabala, Ankyllun (Mongola), Azurmendi, Olga Leibar, Sanchez Carrion "ixe-Arrobo, Emperatriz Montalvo, Esmeralda , Jokin Gonzalez 'Rzos", Xabi Zapirain, Irene Sote-Olatz Seguroa, Mario Sanchez, Joxe Mikel Jokin Zuzuarregi, Aitzol Ezeiza, Ibai Nerea Aizpuru, Urzi Urkizu, Urko David Duran, Oier Guillan, Oscar Oscar Picazo, Inaxito Albisu, Arantxi Garmenda, Elena Bagazgoitia, Eztibalitz Alvarez, Marcos Alkain, Jesus Rivas, Karmele Uruzuno, Rashid Oubardouch, Elizabeth Carolina Rodriguez (Nicaragua),

timetu (sahara), Fidel Alcala, Heddi Etxarte, Helena txalar, Youssouf (Costa de Dorotea (Ginea), Ibon Inaki Juarez, Igor Erraz-rasola, Iker Fernandez, Larrañaga, David Duran, Miner, Imand Carballo, ro Borch, Itziar Alzual-Otamendi, Julia Irasuegi, Mariela Castro, Miguel Antton Luku, Borja Ruiz, Miner, Jose Padron, Jo-

pentse aske

txaga, Manex Agirre, Jon Benito, Martins, Lasa, Amaia Zubina, ra, Jon Maia, Tere Endozia Landi, Pa-Mikel Gormotxategi, gi, Mainer Zabalegi, Seda (Armenia), Joxe petx", Nida Arrobo, Neli Susperregi, Lastur, Inaki lo, Begoña Perez, Gorostidi, NARBARTZ, Menaia, Manso, Os-

Daniilo (Honduras), Mattin, Nekane Dominguez, Josune Gamba, Ohana Elizalde, Patricia Franco, Aien Ozkoz, Aratz Uria, Urko Redondo, DouDou Mbaye, Aixa, Akangua (YOLA), Anorexia Taldea, Oscar "Veras", Jabi Barandaran, Jon Pikasarni, Miren Salaberria, Asier Errazkin, 1907, Iker Badiez, Maider Kalonje, Inigo Susperregi, Inigo Muguruza, Irati Rufo, Txuma Vazquez, Ane Gaztelumendi, Araitz Olaz, Ortiz Gabarraga, Gorka Etxeberria, Pili Mendizabal, Ixiar Gartzia, Urzi Ibarburen, Sala Ben Ali, David Aguiar, Janmi Gutierrez, Pello Gutierrez, Txokolo, Inigo Ortega, Castillo Suarez, Amaia Agirre, Ion Otxoa, Alicia Otxoa, Mikel Alkarrico, Miren Agur Meabe, Victor Zabala, Beatriz Mendizabal, Pello go (Camerun), Silverio Cerraitillo, Agmed, Till(Nepal), Natha-Jonmi Goikoetxea, Andrea Jose Mari Mitxelena, Mikel Unzurrunzaga, Dinora Marialuz Albuja, Joxe-

amendu aren KABIA

Maruxa, Cheikh Salazar, Reinhard Marcos Alkain, (Marokorra), Haly-Enktuya (Mont-Sergio Senegal, Cesaire-rena), (Ecuador), El Idhis-Hossalen), Bakale Sala Ben Ali (Gineako rrun

Ga-se (Mongolia) Mohamed (Bereberza), Agustin Sarasola, Inma Morillas, rafa al-bistur, Txesus Garate, Jabi Ayesa, Ximun Fuchs, Manex Fuchs, Xabi Garate,

Sorkun Rubio, Noemi Viana, Karla, Iker Otxoa, la, Bea Caballero, Miguel Galindo, Santiago Alba Alcalde"jeremias jonson", Mikel Markez, Ibon Etxebeste, Juan Luis Zabala, Alfonso Sastre, Inondelo, Mohamed (rif), Amaia Corral, Alejandra Caslle Pelage, Enaitz Zugarramundi, Lastur Sanroman, Fernandez, Izaskun Karrera, Arkaitz Arozera, Varela, Irene Comensara (sos-balcanes), Agustin Mega, Rafa Ozaola, Arkaitz Miner, Hodel Astibia, mari Carrere, Juanma Sarasola, Lauriña Lopez, Maitri Ugaldé, Ander Lipus, Oscar Pardo "Kazu", Laura Varas, Lide Treku, Rebeka Wilkinson, Iara Martinez, Gabriel Kortá, Julian (fontanerka), Fernan Vaguerza, Agnieszka Stepien, Aitor Ruiz de Egiño, Aitziber Ezaguirre, Carmina Dovalé, Petra Esler, Luisa Zabala, Benedicta Cenizo, Maria Deng, Mehmet Oulad, Wennyi Chen, Alba Lucia Valeruz, Elena Kurinna, Amina Ben el Hossalem, Veronica Caiza Chicaiza (Ecuador, Karim Badhi na Zihakievich, Trifonia (Ginea), Nada (Maroko), gda), Uwadae (Nigeria, Humberto Ajala, Sheck Julian Cobzaru, Ahmet Anharis, Jeanne (Aim Rachid Fathi, Aicha Asson, Marcelo Fernandez si (Maroko), Aohana (Venezuela), Amina Ben el (Ginea), Sandra (Ecuador), Ana Murcia (Salvador), (Tunezinoa), Cristina Dong (Ginearra), Nina kantantea), Blandina (Gineakoa), Julio Biu (Uruguaidarra), Filo Janikorena, Gorka Setien, Gabriel Kortá, razi Urdañpilleta, Chulung tset-

tasunez ekaitz bat bezala Mikelazulon “Ambolo!” oihuka sartzen zeneko oroimena. Eta xake partida haiek, goi mailako irakasleekin? Zenbat gautan urtu naiz poesiarra jaio berrien letren kilimetan eta Renatoren kontrabaxuen kulunketan! Ba al dakizue jaio berri-berritan, haurtxo bat nintzenean, profeta bat ibili zela gure artean? Ibon Zabala zen. Oi Ibon! Nire bataioan bertso bat oparitu zidan eta hantxe iradoki zuen nire bizibidea. Eta joan egin zen!

Baina ez naiz zuloan gelditu. Atera naiz, lehen-lehenik, Beheko kalera. Auzokideak abegikorrek izan dira. Gurekin gozatu ahal izan dituzte kalean bertan egiten genituen antzerkiak eta festak. Gure zarata modu onez eramaten zuten. Maitekorrek izan dira nirekin.

Eta handik herriko kaleetara, dendetara, eskoletara... ere atera naiz. Behin espaloietan oinutsik ibili nintzen nire lagunkide poeta, antzerkilari, pailazo, dantzari, musikariek kaleak alaituz. Urte batzuetan, oraindik ohiko ez zenean, urrutiko lurraldeetatik etorritako lagun batzuekin “merkatutxoak” antolatzen genituen zumardian. Han dastatu ahal izan genuen Mohamed lagun bereberearen te berdea eta hainbat haur eta gazteren gorputza hennaz marraztutako irudiez edertu zen. Gogoan dut gaur egun Niessengo plaza den horretan, eraikuntza berria egin aurretik, eta tximinia erraldoiaren inguruan antolatu genuen “Gu Lau” ikuskizuna: 50 artista oholtza gainean, gaueko hamarretan, 300 pertsona ikusle, hotz handia eta emanaldi guztia inor altxatu eta ospa egin gabe. Eta nola Herrien Astean egindakoak? Lau txamanen kalejira, Udalaren Osoko Bilkura sinbolikoa, Munduko Futbol Txapelketa (zein pasioa Damian lancu-rena), etorkinez betetako autobusa, Melillako hesiaren irudikapena, Lampedusako mosaikoa ...

Nire kartelak ere, ehunka ikusi dituzue paretetan edo erakusleihoetan zintzilik, dendarien laguntza abegikorrarekin. Ehunka artistak egindako kartelak, eder askoak askotan, sinpleagoak bestetetan, ekimen desberdinen berri ematen (Herrien Astea, hitzaldiren bat, musika-antzerki emanaldiak, Poesiaren Asteak eta Uneak, Eztena teatro egunak, Lupa dokumentalen mostra, Letren kilimak, Kiliamuak, Zine Txiroak, feminismoa, ekologiar buruzko zinemalditxoak, Sahara, Palestina, Kolonbia, Kuba, Bosnia...).

Zumardian aurkituko duzue mosaiko berezia nik-guk egina: Lampedusaren asasinatze misereblean hildako etorkinen omenez, idatzi honekin: “Harresirik gabeko Euskal Herria”.

Eta gure herritik kanpora ere egin ditut nire bidaiatxoak. Lehenik, Euskal Herriko txoko askotako kultur-sortzaileekin harremanak izan ditugu, herri askotan izan gara eta deitu gaituzten komunikabideetan ere geure esperientzia kontatzen. Baina haratago ere izan gara Senegalen eta Ekuadorren, hango herri indioekin eta herri yola eta wolofekin harreman estuak josiz. Eta aldi berean harremanetan jarri gara urrutiko herrietako eta kulturetakoak izanda, geure artean bizi diren herritarrekin: Trifonia, Amina Ben el Hossalem, Ahmet, Halyna, Kurina, Caiza Txicaiza, Humberto Ajala, Nadia, Shek, Chulungsetse, Sandra...

20 urte hauetan saiatu naiz kultura kritikoaren hauspoa izaten. Sormena norberarena, indibiduala eta aldi berean kolektiboa esperimendatzen saiatu naiz. Sormen-diziplina desberdinak elkar elikatzen. Betiere pentsatuz gure arte-lanik ederrena lagun arteko harremanen bizipen gozotsu eta magikoa batzuetan esperimendatzea ere badela. Ibili gara merkatuaren atzaparretik ihes egiten eta erakunde politikoetatik erabat autonomo jokatzeko. Harremanetara irekiak, baina geure burujabetzari eutsiz.

Hogei urte hauetan euskalduna izan naiz, eta euskaratik munduko beste hizkuntza eta kulturetara irekia. Euskaraz bizi ongiatorria egin diet hamaika hizkuntzari: gaztelania, frantsesa, swahilia, errumaniera, ketsua, fang, arabiera, berebera, ukrainiera, kurduera, txinera... Denetan begirunea eskaini eta jaso egin dut. Gure kobazuloan euskarazko klaseak eman izan ditugu pasta arabiarrek dastatuz, gure danborrada joaz edo dantza ukrainiarrek eginez. Geure erroetatik abiatuz unibertsal jokatzeko saiatu gara.

Nola esango nizueke. Ni Mikela naiz eta ikusi duzuen bezala Mikela ehunka pertsona dira. **Eta egin duguna amodioaren habia eraikitzea, pentsamendu askearen mintegia lantzea eta laguntasuna eta oreka errotzen dituen ekimenak sustatzea besterik ez da izan.**

Mila esker bere altzoan onartu gaituen Errenteriako herriari. Poz handiz ospatu genuen ekainaren 9an Mikelaren, nire eta zure eta gure, bizitzaren hogeigarren urteurrena.

Mikela